

Stallbackens förskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

2017

Vår vision

Till Stallbackens förskola går barn, vårdnadshavare och personal med glädje.
Var och en ska känna sig trygg och respekterad för den man är utan att bli
utsatt för kränkningar eller trakasserier.

Innehåll	Sida
Mål/Indikatorer	3-4
Grunduppgifter	5
Utvärdering av förra årets plan	6-8
Främjande insatser	9-14
Kränkande behandling	9
Kön	10
Könsidentitet och könsuttryck	11
Sexuell läggning	11
Etnisk tillhörighet	12
Religion eller annan trosuppfattning	13
Funktionsnedsättning	13
Ålder	14
Kartläggning	15
Förebyggande åtgärder	16-21
Trygghet	16-17
Personlighet	18
Etnicitet	19
Tro	20
Alla kan	20
Ålder	21
Rutiner för akuta situationer	22-23

Verksamheten styrs av skollagen, arbetsmiljölagen, diskrimineringslagstiftningen (2008:567) samt läroplan för förskola.

Lpfö (läroplan för förskolan)

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning
- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed får möjlighet att påverka sin situation.

Bruk (skolverkets skattningsunderlag för verksamheten)

Följande BRUK punkter prioriteras detta år:

	Inte alls	Till viss del	Till stor del	helt
Vi för återkommande samtal om våra egna normer, attityder och föreställningar om bemötandet av varandra och barnen.		X		
Vi utformar miljön och planerar verksamheten utifrån de behov och intressen som barnen själva ger uttryck för.			X	
Vi har organiserade arbetsformer som gynnar barnens aktiva inflytande.		X		

Aktuella frågor från föräldraenkät våren 2016

	Antal svar	Stämmer helt och hållet	Stämmer ganska bra	Stämmer ganska dåligt	Stämmer inte alls	Vet ej
Mitt barn känner trygghet och trivs på förskolan	9	3	5		1	
Verksamheten är utformad så att mitt barn får det stöd han/hon behöver	9	5	3			1
Personalen anpassar verksamheten efter barnens åsikter och erfarenheter	9	3	4			2
Förskolans personal bemöter mitt barn på ett bra sätt	9	4	5			
Jag upplever att personalen på förskolan ger pojkar och flickor samma möjlighet att utvecklas	9	2	4		1	2
Förskolans personal bemöter mig som vårdnadshavare på ett bra sätt	9	4	4			1
I mitt barns förskola bemöter barnen varandra med respekt	9	5	2	1		1
Jag känner till förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling	9	2	7			
Jag upplever att mitt barns förskola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	9	3	5			1

Stallbackens enkätfrågor till vårdnadshavare januari 2017

	Antal svar	Ja	Nej
Känner ni trygghet när ni lämnar ert barn på förskolan?	10	10	1
Upplever ni att barnen på Stallbacken bemöter varandra på ett bra sätt?	10	10	1

Kommentar: på ett enkätsvar som vi fått in står både svaret ja och nej – därför 10 antal svar men 11 totalt.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Camilla Axelsson, barnskötare

Carina Georgsson, förskollärare

Samantha Olsson, barnskötare

Anna Detlaf, förskoleresurs

Magnus Svensson, förskolechef

Planen gäller

2017-04-01 – 2018-02-28

Barnens delaktighet

Barnenkät våren 2017.

Trygghetsvandringar 1 gång/termin.

Nulägesanalyser var 6:e vecka.

Observationer, för att se var och med vad barnen leker.

Tillsammans reflekterar pedagogerna kring det vi ser och dokumenterar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldraenkäter - kommunens och våra egna frågor inför SKA 2.

Innan planen fastslags fick alla vårdnadshavare ut planen via mail eller utskrift till de som ej lämnat mailadress för att ge synpunkter.

Vid inskolning informerar vi om planen via den centrala lightversionen. Planen ges ut till samtliga nya vårdnadshavare.

Personalens delaktighet

All personal har varit delaktig i skrivandet av planen.

Carina Georgsson är vädergrundsombud på Stallbacken med extra ansvar för arbetet.

Planens förebyggande aktiviteter följs upp varje månad. Resultatet ligger till grund för nästkommande plan.

De främjande aktiviteterna är inarbetade och sker kontinuerligt utan förekommen anledning.

Varje enskild medarbetare har ett personligt ansvar att aktivt arbeta med planen.

Förankring av planen

Vid varje termins början och vid nyanställning går planen igenom på personalkonferens.

Planen mailas/lämnas ut till samtliga vårdnadshavare.

Vid inskolning av nya barn delas planen ut till vårdnadshavare.

Planen finns även uppsatt i entré för alla att läsa och i vikarie pärm.

Planen förankras hos barnen genom vårt arbete med likabehandling.

Samtal utifrån diskrimineringsgrunderna kommer att aktualiserats i leken, genom litteraturen och i naturligt uppkomna situationer.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planens förebyggande aktiviteter har följts upp varje månad på SKA rapport 2.

Under februarimånad har planen utvärderats.

Barnenkät, trygghetsvandringar och föräldraenkäter synliggör vårt arbete med barnen.

Föräldraenkäter - kommunens och våra egna frågor inför SKA 2 har analyserats av arbetslaget.

På uppföljning och utvecklingssamtal med samtliga vårdnadshavare pratar vi om barnens trivsel.

BRUK analys i arbetslaget.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Carina Georgsson, Camilla Axelsson och Samantha Ohlsson.

Resultat och analys av fjolårets plan

Kön:

Efter observationer april/maj och november kan vi inte se att barnen är uppdelade efter kön. Vi kan även se att barnen gör olika saker rummen. I vissa rum är en del barn inte så ofta. Detta kan nog beror på att vi fyllt i vad barnen leker med under förmiddagen då vi ibland bara har två rum öppna och att de yngre barnen inte får vara i det rummet själva.

Personalgruppen har samtalat om medvetenheten av ordval vid vårt bemötande av barnen.

Under hösten var det föreläsning om genus i Värnamo.

Könsidentitet/könsuttryck:

Bilder att samtal om kring alla diskrimineringsgrunderna är uppsatta. De har lett till spontana samtal med barnen och barnen emellan. De har även varit bra då samtal om hur pojkar/flickor förväntas vara uppkommit. Vi har även läst och samtalat om böcker.

Utklädningskläder som tex kavajer, herrskor och skjortor har vi inte fått tag på i barnens storlek.

Etnisk tillhörighet:

Vi har världskarta, flaggor och "välkommen" på olika modersmål.

Ibland vill barnen inte säga vad olika saker heter på sitt modersmål.

Vi har duplo och dockor som speglar olika etniska ursprung. Vi beställde en mörk barbie docka men tyvärr levererades en ljus barbie.

Bilder med olika "alfabet" samt barnens namn i olika skrift har väckt nyfikenhet och samtal om olika skrift och olika språk.

Religion eller annan trosuppfattning:

Flera av de muslimska föräldrarna tycker att det är roligt att vi uppmärksammat en av deras högtider – Eid Fitr (Ramadan avslutas).

Funktionsnedsättning:

Har bara hittat en bok som speglar funktionsnedsättning - Tova va'va'. Om hörselnedsättning.

Sexuell läggning:

Vi har lånat böcker från olika förlag där olika familjekonstellationer synliggörs.

Ålder:

Under våren 2016 hade vi temat (Max och Maja – den stora ballongen) för hela barngruppen.

Under hösten 2016 och våren 2017 har vi arbetat med projekt. Samma projekt för alla barn men i tre olika grupper.

Rummen inbjuder till varierande lek utan att vara avsett för någon speciell ålder.

I rummet med små saker och skapande är alltid en pedagog med de yngre barnen.

Kränkande behandling:

Vi upplever överlag att vi har en harmonisk barngrupp utan kränkningar och många konflikter. Som regel leker barnen och accepterar varandra. Nya barn kommer snabbt in i gruppen. Vi har lagt mycket fokus på att få ihop grupp känslan. Bl.a. alla skulle känna till rutiner och känna sig hemma innan vi började gå på utflykter, samma tema för alla barn, gjort flera skapande tillsammans tex gemensam julgran av handtryck och pinnar, gemensamma målningar, delat barnen i olika konstellationer och gjort aktiviteter/utflykter med dem mm.

Personalen uppmuntrar barnen att hjälpa varandra och kunna ta emot hjälp. Vilket barnen är mycket duktiga på.

Vi ger också medvetet mycket positiv feedback, vilket har gett ringar på vattnet. Flera barn ger varandra spontant positiva kommentarer kring skilda saker som tex något man skapat eller om barnet klarat av att dela sin mat.

Personalen är schemalagda i olika rum efter vilken tur man arbetar. Vi försöker alltid vara nära barnen för att hjälpa dem att lösa konflikter som uppstår. Konflikterna handlar till största del av att barnen vill ha samma leksak. Är vi inte personal till alla rummen håller vi dörrar stängda eller tänker vi på var vi placerar oss.

Alla frågor i kommunens föräldraenkät som rör denna period har föräldrarna svarat stämmer helt och hållet, stämmer ganska bra eller vet ej. Utom 1 som svarar stämmer inte alls på frågorna "mitt barn känner sig trygg på förskolan" samt "jag upplever att personalen på förskolan ger pojkar och flickor samma möjlighet att utvecklas". På uppföljningssamtal och utvecklingssamtal har alla föräldrar sagt att deras barn trivs på förskolan.

Vi har haft uppföljnings- eller utvecklingssamtal med samtliga.

Kommunens föräldraenkät gjordes i april 2016 och vi ville checka av läget just nu. Därför lämnade vi inför denna SKA period ut två frågor till vårdnadshavarna:

- Känner ni er trygga när ni lämnar ert barn på förskolan? Om Ja, vad innebär det för er? Om nej, vad är det som gör att ni inte känner er trygga?
- Upplever ni att barnen på Stallbacken bemöter varandra på ett bra sätt? Om ja, hur märks det? Om nej, varför tycker ni det?

Vi fick in 10 av 15 svar. Samtliga vårdnadshavare kände trygghet när de lämnade barnen på förskolan. Vad som kom i anmärkningar var otrygghet med vissa vikarier som inte pratar svenska. Samt att man upplever att vikarien inte vet vem den ska lämna ut barnet till.

På samtalen har det inte heller kommit fram någonting kring att vi inte ger pojkar och flickor samma möjlighet att utvecklas. Vi vet inte hur vi ska tolka det enkätsvar med svaret stämmer inte alls.

Vid trygghetsvandringarna säger barnen att de känner sig glada (vi tolkar det som trygga) i samtliga rum och på gården. Att de har någonting att göra i samtliga rum och på gården. Att barnen upplever att alla får vara med och att barnen får den hjälp de vill.

Av svaren på fråga 2 inför denna SKA period skriver samtliga att barnen har ett trevligt bemötande mot varandra men även gentemot andra föräldrar. De märker det genom att barnen välkomnar varandra och om kramar om varandra både när de kommer och ska gå.

Utifrån våra nulägesanalyser har vi ändrat på följande rutiner:

- Schemalagt vem som har ansvar för vilka barn
- Extra personal i grupp insatt under vt - 2016 för barn med särskilt behov
- Planerad aktivitet med 2-3 barn för att de ska finna varandra i lek
- Flyttat den dagligen samling till när vi kommer in efter utevistelse eller avslutad gruppaktivitet, innan maten. Tidigare visste inte barnen riktigt vad de skulle göra dessa minuter innan maten. Vi såg det som att det fanns risk för att konflikter skulle kunna uppstå.
- Pedagogerna har slutat lägga fokus på tillsägelser utan försöker istället locka med till något annat istället för att uppmärksamma "felaktigt" beteende

Årets plan ska utvärderas senast

2018-02-28

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Alla förebyggande aktiviteter följs upp en gång i månaden och utvärderas under februari 2018.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Carina Georgsson

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål:

Vara bra kompisar och behandla varandra med respekt.

Aktivitet:

- Personalen ska ha ett normkritiskt perspektiv.
- Alla ska känna glädje och stolthet över Stallbackens förskola.
- Barn och vuxna använder stopptecken genom att sätta upp handen.
- Närvarande pedagoger. Efter vilken tur vi går är vi schemalagda i de olika rummen under förmiddagen.
- Uppmuntra barnen att hjälpa varandra och kunna acceptera hjälp från varandra.
- Regelbundet göra namnlekar och sjunga namnsånger.
- Använda ett trevligt språk och bemötande mot varandra.
- Tänka på var vi som pedagog placeringar oss när vi har ensamarbete.
- Vara med i tvättrummet samt skicka barnen en och en till toaletten när vi ska gå ut tillsammans.
- Använda promenadrep när vi är ute och går med barnen.
- Inspirerande lekmiljöer.
- Tydliga regler för rummen.
- Tydlig dagsstruktur så barnen vet hur dagen är uppbyggd.
- Göra trygghetsvandringar med barnen 2 gånger per år och göra nulägesanalyser var 6:e vecka.
- Sitter vid flera bord vid måltiderna.
- Använda vikariepärm som innehåller bl.a plan mot diskriminering och kränkande behandling, regler, dagsstruktur och personalrutiner.
- Stänga dörrar till rum som vi inte kan ha överblick över.
- Dela barngruppen ofta.
- En personal börjar med att gå ut med några barn vid utgång,
- Efter utevistelse går barnen in några åt gången.

Uppföljning:

Arbetslaget samtalar kontinuerligt om stämningen i gruppen vid nulägesanalys var 6:e vecka. Vid olika tillfällen samtalar personalgruppen om normer, attityder, bemötande mm.

Ansvarig

Carina Georgsson

Datum när det ska vara klart

Arbetet sker kontinuerligt fram till feb 2018.

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål:

Alla ska bli sedda för den de är och inte utifrån om de är pojke eller flicka.

Alla rum ska inbjuda till lek och aktivitet utan att vara könsstyrda.

Aktivitet:

- Vara medvetna om varför vi har de olika lekmaterialen i de olika rummen/vrån samt vad en förändring innebär.
- Vi tänker på hur vi bemöter barnen genom att vara medvetna när vi använder ord som söt, tuff, gullig, hur vi talar till barnen, tonläge som vi använder, hur vi hjälper barnen och ger dem uppmärksamhet mm.

Uppföljning:

Vi följer upp genom att göra observation var och med vad barnen leker under 2 gånger/termin. Visar det sig att det finns en tydlig könsuppdelning filmar vi för att se varför det är så, om det är självvalt eller om någon utestängs.

Personalen filmar sig själva för att se sitt egna agerande.

Ansvarig

Camilla Axelsson

Datum när det ska vara klart

Juni och november 2017 ska observationer vara sammanställda. Filmningen av hur vi bemöter barnen sker kontinuerligt fram till februari 2018.

Arbetet sker kontinuerligt till feb 2018

Områden som berörs av insatsen
Könsidentitet eller könsuttryck

Mål:

Förskolan ska uppmuntra barnen att få vara på olika sätt och välja lekar och aktiviteter utifrån sina intressen.

Aktivitet:

- Samtala om bilder där pojkar, flickor, män och kvinnor bär "könsöverskridande kläder".
- Låna böcker kring olika könsuttryck.
- Ha lek- och skapandematerial som inbjuder till varierande lekar och aktiviteter.

Uppföljning:

Checklista över lånade böcker utifrån könsidentitet.

Ha bilder uppsatta för att samtala kring.

Observera vad barnen leker med 2 ggr/termin.

Ansvarig

Camilla Axelsson

Datum när det ska vara klart

Arbetet sker kontinuerligt och ska vara klart februari 2018.

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål:

Synliggör olika familjekonstellationer.

Aktivitet:

- Låna böcker om regnbågsfamiljer (Förlaget olika).
- Samtalar om bilder där det finns olika familjekonstellationer.

Uppföljning:

Checklista över lånade böcker.

Ha bilder uppsatta att samtala kring.

Ansvarig

Samantha Olsson

Datum när det ska vara klart

Arbetet sker kontinuerligt. Klart februari 2018

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål:

Hjälper barnen att känna stolthet över sig själva och sin etniska tillhörighet.

Uppmärksammar flerspråkighet på ett positivt sätt.

Aktivitet:

- Lekmaterial som speglar människor med olika etniska ursprung (duplo, dockor, barbie mm).
- Låna böcker där det finns olika etniciteter.
- Låna böcker på olika språk.
- Samtala om bilder med olika etniska tillhörigheter.
- Låta barnen se och lyssna på sagor/sånger på sitt hemspråk.
- Uppmuntra barnen att berätta vad olika saker heter på deras hemspråk.
- Använder tolk vid inskolning, utvecklingssamtal och föräldramöten.
- Världskarta med flaggor som visar var vi har våra ursprung.
- Välkomstskyltar på språken som finns representerade på förskolan.
- Visar på olika skrifter/alfabet.
- Modersmålspedagoger som kommer regelbundet.
- Serverar specialkost av religiösa skäl.

Uppföljning:

Göra checklista över insatserna.

Ha bilder uppsatta att samtala om.

Checklista över lånade böcker.

Ansvarig

Carina Georgsson

Datum när det ska vara klart

Arbetet med aktiviteterna sker kontinuerligt till februari 2018

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål:

Förskolan ska vi uppmärksamma olika religioner och dess högtider (vi börjar med de som är aktuella i barngruppen)

Aktivitet:

- Prata med föräldrar med annan religion om vilka högtider som är viktiga för dem och hur de firas.
- Samtala om bilder på kyrkor, synagogor, moskéer och tempel samt på typiska synliga religiösa attribut.

Uppföljning:

Föra in som en punkt på föräldrasamtal att samtala om religiöshögtid.

Ha bilder uppsatta att samtal kring.

Ansvarig

Camilla Axelsson

Datum när det ska vara klart

Prata med föräldrar på uppföljning-, utvecklingssamtal eller vid tamburkontakt om högtid.

Samtala kontinuerligt. Klart februari 2018

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål:

Alla ska bli acceptera för den man är.

Aktivitet:

- Samtal om bilder med olika funktionsnedsättningar.
- Berätta att barn behöver olika lång tid för att lära sig och att vi alla hjälps åt med att lära varandra.
- Låna böcker där det finns personer med funktionsnedsättningar.

Uppföljning:

Checka över lånade böcker.

Ha bilder uppsatta att samtala kring.

Ansvarig

Samantha Olsson.

Datum när det ska vara klart

Arbetet med aktiviteterna sker kontinuerligt fram till februari 2018.

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål:

Skapar förutsättningar för barnen att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på ålder.

Aktivitet:

- Vi anpassar verksamheten efter barnens förutsättningar, önskningar och behov utan att se till ålder.
- Alla barn ska få lov att pröva olika material och de material som är trygga för alla ska finnas i barnens höjd.
- Låta alla barn få ta del av alla rum, men till rummet med små saker och skapande måste en personal vara närvarande när yngre barn deltar för att skapa en trygg och säker miljö.
- Erbjuda aktiviteter utifrån barnens mognad och intresse och inte ålder.
- Ha planerade aktiviteter tillsammans med alla barn.
- Ha enskilda aktiviteter med några få barn.
- Har gemensamma projekt/teman för hela barngruppen men i olika grupper.

Uppföljning:

Observation av barns lek.

Ansvarig

Camilla Axelsson

Datum när det ska vara klart

Februari 2018

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Trygghetsvandringar

Enkäter till vårdnadshavare - kommunens samt egna frågor inför skrivandet av planen

Barnintervjuer

Nulägesanalyser

Samtal i arbetslaget

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Ålder

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Nulägesanalyser som vi personal gör regelbundet.

Trygghetsvandringar.

Barnintervjuer.

Samtal om barnens trivsel på uppföljningssamtal och utvecklingssamtal.

Föräldraenkät kommunens under våren 2016 och frågor inför SKA 2 i januari 2017.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Samtal på arbetslagsplanering.

All personal har varit med i diskussionerna kring vår plan på planeringsdagen. Carina har skrivit planen sedan har alla tillsammans läst och justerat i planen på personalkonferens.

Resultat och analys

Vi upplever att barnen har stor acceptans mot varandra. Att alla får vara med i lek om de önskar. Att äldre och yngre barn är mycket tillsammans och inte "gnäller" på varandra. Att barnens etniska ursprung inte har någon betydelse för barnen.

På trygghetsvandringarna uppger samtliga barn att de känner sig glada (trygga) i alla rum.

Samtliga vårdnadshavare som lämnat in enkätsvar (10 st) inför skrivandet av planen har angett att de känner sig trygga när de lämnar barnen på förskolan.

Vi är en liten personalgrupp som kommer barn och vårdnadshavare nära. Dagligen träffar vårdnadshavarna personal som ansvarar för barnen. (Undantag frånvaro) Vilket inger trygghet för alla. Det negativa med en liten personalgrupp är att vi är väldigt sårbara om någon personal är frånvarande. Vilket också kommer fram i två av enkätsvarens kommentarer från vårdnadshavarna. Samt märks på barnen genom att de blir oroliga, ledsna om inte ordinarie personal (eller mycket känd vikarie) är närvarande.

Samtliga vårdnadshavare anger att barnen bemöter varandra på ett bra sätt, att de hälsar samtliga välkomna och blir glada av att se varandra. Barnen har även ett trevligt bemötande gentemot föräldrar.

Slutligen kan sägas att gruppen är mycket harmonisk samt att fula eller nedvärderande ord sällan förekommer.

Förebyggande åtgärder

Trygghet.

Områden som berörs av åtgärden

Alla diskrimineringsområden samt kränkande behandling

Mål : Alla barn ska känna sig trygga.

Åtgärd

1. Hjälpa och ge barnen redskap för att lösa konflikter.
2. Lägga mindre fokus på förlåt-ord och med förståelse för andras känslor. Till äldre barn kan man ställa frågorna: Hur kände du? Hur tänkte du? Kunde du gjort på något annat sätt? Hur tror du att den andre kände sig?
3. Lyfta fram positiva handlingar, när barnen gör bra saker istället för att fokusera på det negativa. Berömma, säga "va bra att du...", "jag såg att du..."
4. Mindre fokus på "felaktiga beteenden" utan flytta fokus till något annat istället.
5. Prata om hur man är en bra kompis i både spontana och planerade situationer.
6. Barnen ges inflytande över verksamheten i bl.a.:
  - Bejakande pedagoger. Kan vi inte genomföra det barnen önskar direkt, skriver vi upp det för att genomföra det vid ett senare tillfälle.
  - Önskeaktivitet (4 - 5 åringarna)
  - utvärderar aktiviteter med hjälp av smilisar
  - planerar samling vid födelsedag
  - trygghetsvandringar
  - inköp av det som kommit fram vid trygghetsvandringarna
  - planera gymnastik
  - önska mellanmål 1 gång/mån
  - ibland välja om de vill leka inne eller ute
  - ibland välja om de vill gå iväg eller leka på gården
  - rösta kring olika aktiviteter
7. Två gånger per termin diskuterar arbetslaget normer, attityder och bemötande utifrån artiklar/böcker.
8. Arbetslaget diskuterar vissa begrepp kring likabehandling tex individens frihet, integritet och jämställdhet mellan könen. Vad betyder det för oss? Hur ska det märkas i vår verksamhet?
9. Arbetslaget läser utdrag ur boken "Normkreativitet i förskolan" och samtalar om dem.
10. Personalen filmar sig själva för att se sitt eget agerande.
Vi börjar med att titta på filmerna själva för att se sitt eget agerande. När vi känner oss säkra tittar vi tillsammans och börjar med fokus på det positiva
11. Efter läsvila får barnen välja mellan några aktiviteter som är förutbestämda av pedagogerna.
12. Närvarotavla.
13. Se över bokutbudet.
14. Vid ommöblering ska vi fundera kring vad det blir för nya regler och normer.
15. Vid personalfrånvaro strävar vi efter att ordinarie personal eller känd vikarie öppnar.

Motivera åtgärd

- 1 Lösa konflikter med ord istället för slag.
- 2 Få barnen att känna empati och förstå varandras perspektiv.
- 3 Ge barnen en bra självkänsla.
- 4 För att inte göra för stor grej av något litet samt drar allas uppmärksamhet till det.
- 5 Barnen får bli själva tänka efter hur man är en bra kompis, hur de själva vill bli bemötta.
- 6 Känna delaktighet när de själva varit med och bestämt. Lär sig att respektera majoritetsbeslut.
- 7-10. För att utveckla oss själva och bli bättre i vårt arbete kring diskriminering, bemötande, attityd mm.
11. För att välja aktivitet och inte kompis. Göra aktiviteter med barn som man inte alltid brukar vara med. Att dela upp sig för att minska konflikter.
12. För att alla barn ska få en överblick över vilka som kommer under dagen, när de kommer och går hem.
13. Finns diskrimineringsgrunderna med i böcker vi tittar och läser för barnen blir de naturliga för barnen.
14. Tydliga regler för vad som gäller i de olika rummen.
15. Viktigt att det är någon som barnen känner som tar emot barnen när de kommer. Det är bättre att vikarie stänger då det är lättare för barnen att vara ensamma med vikarie som de träffat under dagen.

Uppföljning

Upplever vi att barnen är otrygga måste vi förändra vårt arbetssätt, struktur mm. Vi kommunicerar och samtalar om barnens trivsel på personalkonferens (bl.a nulägesanalyser) och utvecklingssamtal/uppföljningssamtal.

På personalkonferens samtalar vi om de olika diskrimineringsgrunderna, vad de kan innebära och hur det kan yttra sig att bli kränkt utifrån någon av dem.

Göra checklista över situationer då barnen haft inflytande över verksamheten. För att se hur ofta och så att alla barn får inflytande.

Göra "checklista för bokhyllan" ur bok normkreativitet i förskolan.

Ansvarig:

Camilla Axelsson, Carina Georgsson och Samantha Olsson

Datum när det ska vara klart

Diskussion i arbetslaget och filmande av oss själva är inplanerat i årsrutinerna som checkas av månadsvis.

Åtgärderna sker kontinuerligt fram till februari 2018.

Samtalen kring boken "Normkreativitet i förskolan" klart juni 2018.

Kontinuerlig uppföljning:

Vi har iordningställt ett papper med "det här säger barnen" /"det här har vi gjort" för att komma ihåg och uppfylla det barnen säger att de vill göra.

Personlighet

Områden som berörs av åtgärden Kön, Könsidentitet eller Könsuttryck och Sexuell läggning.

Mål: Att bli sedd utifrån den man är. Alla ska känna sig väderfulla.

Åtgärd

1. Prata om olika känslor och vad som gör oss glada eller ledsna. Hur det känns för mig och andra omkring mig. Barnen får visa/härma olika känslouttryck.
2. Personalen filma sig själv.

Motivera åtgärd

1. För att våga visa känslor och att det är okej.
2. För att synliggöra vårt eget bemötande gentemot pojkar och flickor.

Uppföljning

Pratar om känslor både i planerade och spontana situationer.

Var och en filmar sig själv och tittar på filmen själv för att se sitt eget agerande. När vi känner oss säkra tittar vi tillsammans och börjar fokusera på det som är bra.

Ansvarig

Camilla Axelsson

Datum när det ska vara klart

Filmning sker 2 ggr/termin. Samtal sker kontinuerligt fram till februari 2018.

Kontinuerlig uppföljning:

Etnicitet

Områden som berörs av åtgärden etnisk tillhörighet

Mål: Alla ska känna sig stolta över sitt ursprung.

Åtgärd

1. Fraser (välkommen, hej, räkna, enkel sång) på barnens modersmål.
2. Uppmärksamma FN dagen/veckan genom att fokusera på olika länder, tex flagga, mat, människor, lekar, djur, natur mm.
3. Be skolans kökspersonal skriva vad som serveras som alternativ till kött.
4. Läs bilderbok/berätta saga med rekvisita på annat språk för barnen.

Motivera åtgärd

1. Alla ska känna stolthet över sitt modersmål och våga använda det på förskolan
2. Vi vill öka barnens förståelse för olika kulturer.
3. Alla har rätt att veta vad som serveras.
4. För att samtala kring upplevelsen hur det är att inte förstå språket helt och hållet. Vad tror du boken/sagan handlade om.

Uppföljning

Sätta upp fraser och ord på väggarna eller göra egna böcker.

Uppmärksamma FN veckan genom tex arbete i olika grupper under hela veckan.

Ansvarig

Carina Georgsson

Datum när det ska vara klart

Arbetet sker kontinuerligt fram till februari 2018.

FN-veckan firas vecka 43 (FN-dagen 24/10)

Kontinuerlig uppföljning:

Vi har bett skolan skriva vad som serveras som alternativ till kött, de har börjat skriva in det på matsedlen.

Tro

Områden som berörs av åtgärden Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Uppmärksamma barnen att det finns olika trosuppfattningar.

Åtgärd

1. Uppmärksamma minst en högtid från varje religion som finns representerad i barngruppen.

Motivera åtgärd

1. Alla ska känna att de är värdefulla och bli nyfikna på varandras religioners högtider.

Uppföljning

Vi dokumenterar när vi firat någon religiös högtid.

Ansvarig

Camilla Axelsson

Datum när det ska vara klart

Högtid uppmärksammas när den infaller. Klart februari 2018.

Kontinuerlig uppföljning:

Alla kan

Områden som berörs av åtgärden Funktionsnedsättning

Mål: Alla kan delta trots olika hinder

Åtgärd

1. Låta barnen uppleva med sina sinnen - om man inte ser, vad gör man då? Hur är det att inte höra? Kan man måla utan att använda händerna? mm.
2. Börja använda tecken för enkla ord.

Motivera åtgärd

1. Låta barnen förstå att man kan uppleva med alla sina sinnen.
2. Tecken är ett bra stöd för kommunikation.

Uppföljning

Dokumentation av aktiviteter.

Sätta upp bilder eller göra bok med tecken efter hand som vi introducerar dem.

Ansvarig

Samantha Olsson och Carina Georgsson

Datum när det ska vara klart

Februari 2018.

Kontinuerlig uppföljning:

Ålder

Områden som berörs av åtgärden Ålder

Mål: Varje ålder ska få ha sitt egenvärde.

Åtgärd

1. Inte benämna barnen som de äldre och de yngre
2. Inte göra jämförelser av typen "du som är så stor borde väl.." eller "titta på XX även om xx är liten så kan han ändå ..."
3. Pedagogerna deltar i barns lek

Motivera åtgärd

1. För att inte göra någon åldersgrupp bättre eller sämre
2. - " - " -
3. Deltar pedagogerna i leken genererar det att fler barn inkluderas och att leken får ett naturligt åldersblandade.

Uppföljning

Observationer av barns lek.

Samtal i personalgruppen kring vårt agerande.

Ansvarig

Carina Georgsson

Datum när det ska vara klart

Februari 2018

Kontinuerlig uppföljning:

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Stallbacken ska det råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen har ansvar för att hålla god uppsikt över alla platser där barn leker inom- och utomhus. Personal som uppmärksammar diskriminering eller annan kränkande behandling ska reagera och agera direkt.

Alla barn på förskolan är allas ansvar. Därför har den personal som ser eller får veta något, skyldighet att ingripa omedelbart.

När en vuxen (personal, föräldrar och övriga) i samband med verksamheten diskriminerar eller kränker ett barn rapporteras det till förskolechef.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barnen ska kunna vända sig till all personal på förskolan.

Vårdnadshavare ska vända sig till förskolans pedagogiska personal.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. När personal får kännedom att ett barn blivit utsatt för en potentiell kränkning ska samtal ske med det utsatta barnet.

2. Samtal med den som utfört handlingen för att skapa förståelse för hur den andre känner det, uppleva allvaret och för att få slut på den potentiella kränkningen.

Vid samtalen kan man använda sig av reflekterande frågor.

Hur kände du?

Hur tänkte du?

Kunde du gjort på något annat sätt?

Hur tror du att den andre kände sig?

3. Dokumentera händelsen och samtalen

4. Enhetens pedagoger diskuterar händelsen och gör en första bedömning av om ärendet är en kränkande behandling. I samband med detta kan specialpedagog och eller förskolechef konsulteras.

5. Se direkt över vad som kan förändras så att händelsen inte ska inträffa igen.

6. Personalen är skyldig att anmäla alla former av kränkande behandling till förskolechef.

Förskolechefen tillsätter utredning och ansvarar för att den genomförs skyndsamt. Eventuella åtgärder vidtas. Blanketter finns på nettan under:

Bu > Arkiv > Dokumentarkiv > G. Åtgärder mot kränkande behandling > Blanketter

7. Informera vårdnadshavare till de inblandade.

8. Förskolechef är skyldig att anmäla detta till barn- och utbildningsförvaltningen. Förskolechefen tillsätter skyndsamt utredning som därefter sker stegvis. Blanketterna finns enligt ovan hänvisning.

Rutinerna enligt ovan genomförs omgående och en del punkter sker parallellt.

Ovanstående rutiner ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

1. Kontakta berörd chef omgående.
2. Chefen ska bedöma vilka personer i verksamheten som ska informeras om det inträffade.
3. Berörd chef ser till att en utredning görs av en oberoende person. (tjänsteman på bu - förvaltningen, alt. personalavdelningen)
4. Den som ansvarar för utredningen samlar in fakta och planerar ev. åtgärder.
5. Skyddsombud/ facklig förtroendeman informeras.
6. Om medarbetaren önska har den fackliga organisationen möjlighet att delta i samtalen. Berörd chef samtalar med medarbetaren och kartlägger behov av personligt stöd.
7. Individuell plan arbetas fram utifrån utredningens resultat.
8. Åtgärder styrs av vad som inträffat.

9. Finns allvarlig misstanke mot enskild personal ska berörd chef omedelbart ta kontakt med förvaltningschef/ personalavdelning för att diskutera en ev. avstängning från arbetet. Beslut om avstängning tas av förvaltningschefen.

Rutinerna enligt ovan genomförs omgående och en del punkter sker parallellt.

Ovanstående rutiner ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

Rutiner för uppföljning

Sker fortlöpande genom samtal, observationer och skriftlig dokumentation så länge behovet finns utifrån åtgärderna i utredningen.

Rutiner för dokumentation

- Vad som har hänt och när. Ansvarig är berörd personal.
- Efter samtalen. Ansvarig är berörd personal.
- Vid uppföljning. Förskolechef utser den som ska utreda och dokumentera.

Ansvarsförhållande

All personal har skyldighet att anmäla.

Förskolechef har det yttersta ansvaret att åtgärder vidtas.